

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Talousarvioesitys 2020

Julkisen talouden suunnitelma 2020–2023

Valtiovarainministeri Mika Lintilä

Talouden ja julkisen talouden näkymät

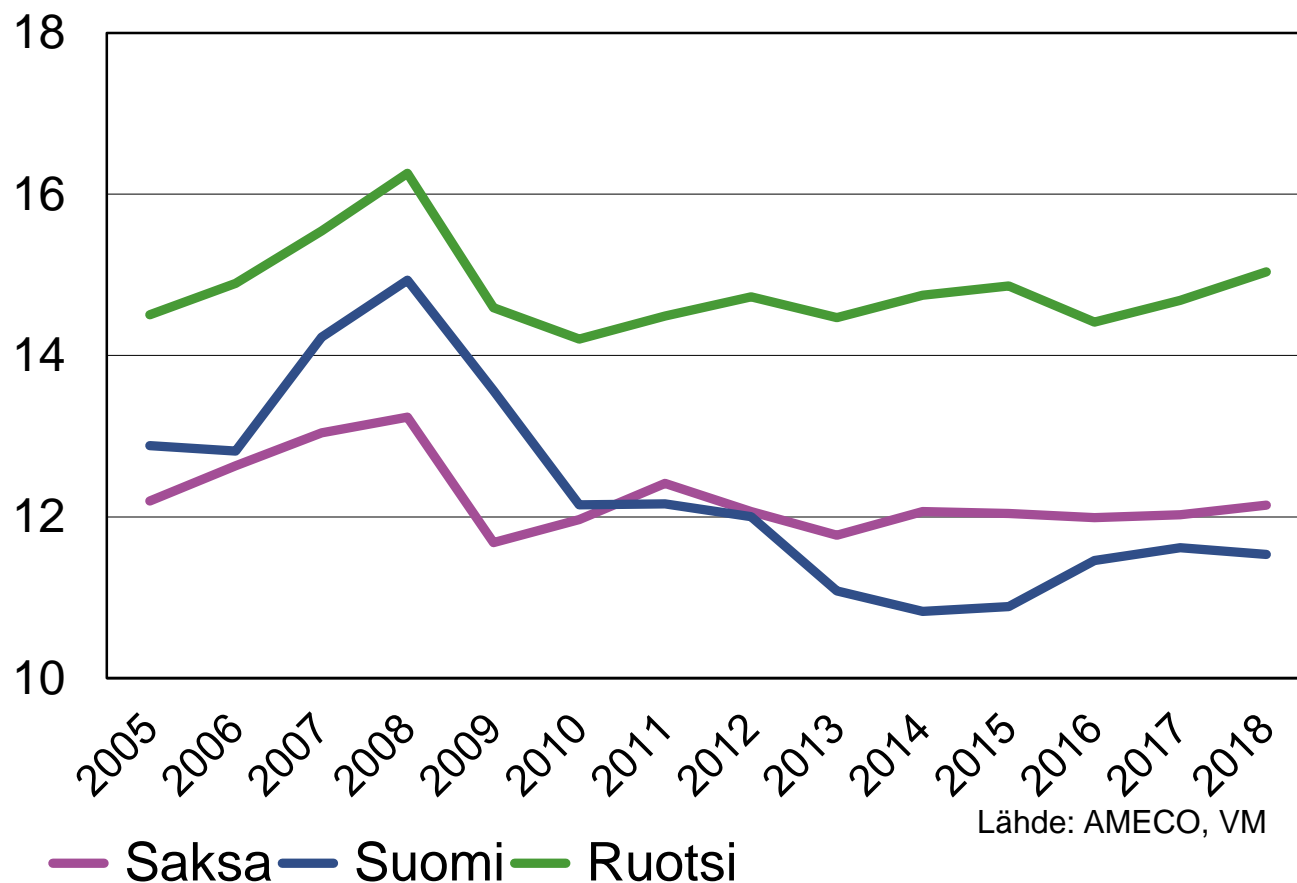
Talouden näkymistä

- Talouskasvu tänä vuonna 1,5% kotimaisen kysynnän ylläpitäessä kasvua.
- Kansainvälisen talouden osalta tullut heikkoja uutisia ja vientikysyntä hidastuu. Riskit alaspäin ensi vuoden 1,0% kasvuennusteesta.
- Vuodesta 2020 eteenpäin ennusteiden epävarmuus hyvin suurta.
- Työllisyysaste n. 73% koko hallituskauden ajan. Tarvitaan toimenpiteitä, että 75% saavutetaan.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BKT:n arvo, mrd. euroa ¹	225,8	234,5	242,1	249,3	256,6	263,8	270,8
BKT:n määrän muutos, % ¹⁾	3,1	1,7	1,5	1,0	0,9	0,9	0,7
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2	6,3	6,5
Työllisyysaste, %	69,6	71,7	72,5	73,0	73,4	73,4	73,1
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7	1,7	1,7
Pitkä korko, 10 v, %	0,5	0,7	0,0	-0,2	-0,1	0,2	0,6

¹⁾ Luvuissa on huomioitu Tilastokeskuksen 20.9.2019 päivittämä BKT:n taso sekä hallituksen budjettiriihipäätökset

Työllisyyden lisäksi tarvitaan investointien kasvua

Lähde: AMECO, VM

Yksityiset investoinnit
ilman asuntoinvestointeja
suhteessa
bruttokansantuotteeseen,
%

Investointeja edistetään

- Hallituksen tavoitteena on vauhdittaa tuottavuutta ja yksityisiä tuotannollisia investointeja.
- Toimenpiteitä mm:
 - Hallitus selvittää ja valmistelee pikaisesti esityksen määräaikaisista kaksinkertaisista poistoista kone- ja laiteinvestointeihin kannustamiseksi neljän vuoden ajaksi.
 - Hallitus selvittää pikaisella aikataululla mahdollisuutta antaa esitys määräaikaisesta tutkimusyhteistyökannustimesta, jonka tavoitteena on kannustaa aineettomiin investointeihin.
 - Osaamisen vahvistamiseksi hallitus toteuttaa listaamattomien kasvuyritysten henkilöstön palkitsemista koskevan lainsäädäntöuudistuksen 1.7.2020 alkaen.
 - Datan avaamisen ja hyödynnettävyyden strategia ja toimenpidesuunnitelma. Toimeenpanossa toteutettavista tietovarantojen avaamisesta päätetään keväällä 2020 annettavan julkisen talouden suunnitelman yhteydessä.

Julkisen talouden näkymistä

- Edellisen hallituksen toimet ja kv. taloudessa viime vuosina nähty hyvä suhdanne on kohentanut julkisen talouden tilaa.
- Ensi vuonna talouspolitiikan viritys tukee talouskasvua ja työllisyyttä.
- Julkisessa taloudessa on kestävyysvaje.
- Alijäämä kasvaa v. 2019 ja huono tilanne jatkuu ilman korjaavia toimia.
- Keskeisimmät toimet työllisyysasteen nostaminen ja julkisen sektorin tuottavuuden kasvu.

Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja suhteutettuna bruttokansantuotteeseen (%)							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verot ja sosiaaliturvamaksut	43	42,3	41,9	42,2	42,1	42,1	42,1
Julkisyhteisöjen menot	53,7	53,1	52,7	53,1	53	52,9	52,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-0,7	-0,8	-1	-1,4	-1,5	-1,5	-1,4
— Valtionhallinto	-1,8	-1,2	-0,9	-1,2	-1,1	-1	-0,9
— Paikallishallinto	-0,2	-0,9	-1,2	-0,9	-1,1	-1,2	-1,2
— Työeläkelaitokset	1	1	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6
— Muut sosiaaliturvarahastot	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0
Perusjäämä	-0,4	-0,7	-0,9	-1,3	-1,5	-1,5	-1,4
Rakenteellinen jäämä	-0,8	-1	-1,3	-1,4	-1,6	-1,6	-1,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka	60,8	58,9	58,8	58,8	59,7	60,6	61,6
Valtionvelka ¹	46,8	44,8	44,4	43,9	44,3	44,5	44,9

¹ VM:n kansantalousosaston arvio valtion velasta eroaa budjetoidun perusteella arvioidusta mm. uusien tuloennusteiden vuoksi.

TAE 2020 ja JTS 2020-2023

Budjettitalouden menot

- TAE2020 menojen arvioidaan olevan n. 57,6 mrd. euroa
- Menotaso korottavat hallituksen pysyvien lisäpanostusten (n. 1,1 mrd. euroa) ohella myös kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit (750 milj. euroa)
- Menoja lisäävät myös eräät muut tekijät, kuten täysimääräiset indeksikorotukset ja kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvien tulomenetysten kompensoiminen
- Toisaalta TA2019 verrattuna valtionvelan korkomenot alenevat -0,3 mrd. euroa sekä suhdanneluonteisten määrärahojen tarvearviot -0,3 mrd.

Hallituksen tulevaisuusinvestointiohjelma

- Hallituksen kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit lisäävät menoja yhteensä 1,37 mrd euroa. (750 milj. euroa 2020, 439 milj. euroa 2021 ja 175 milj. euroa 2022)
- Menoja ei aiheudu enää v. 2023.
- Tulevaisuusinvestoinnit rahoitetaan omaisuustuloilla.
- Investointiohjelman loppuosalle (n. 1,7 mrd. euroa) on kehysvaraus vuosille 2021 ja 2022.
- Ohjelman toimeenpanosta päätetään syksyn 2020 budjettiriihessä.
- Jos kehysvarausta jää käyttämättä, kehystasoa lasketaan vastaavasti

Budjettitalouden tulot

- Valtion budjettitalouden tuloiksi arvioidaan 55,6 mrd. euroa v. 2020. Verojen ja veroluontoisten maksujen osuus on n. 47,1 mrd. euroa.
- Hallituksen päätösten seurauksena verotulot kasvavat nettona vuositasolla 348 miljoonaa euroa.
- Ansiotuloverotuksen taulukkojen indeksitarkistus estää verotuksen kiristymisen tulojen yleisesti noustessa.
- Veromuutoksilla on vaikutusta myös kuntien tuloihin, mutta valtio kompensoi muutokset kunnille täysimääräisesti.

Vuoden 2020 veroperustemuutokset

- vuositason muutoksia, mukana kaikki veronsaajat

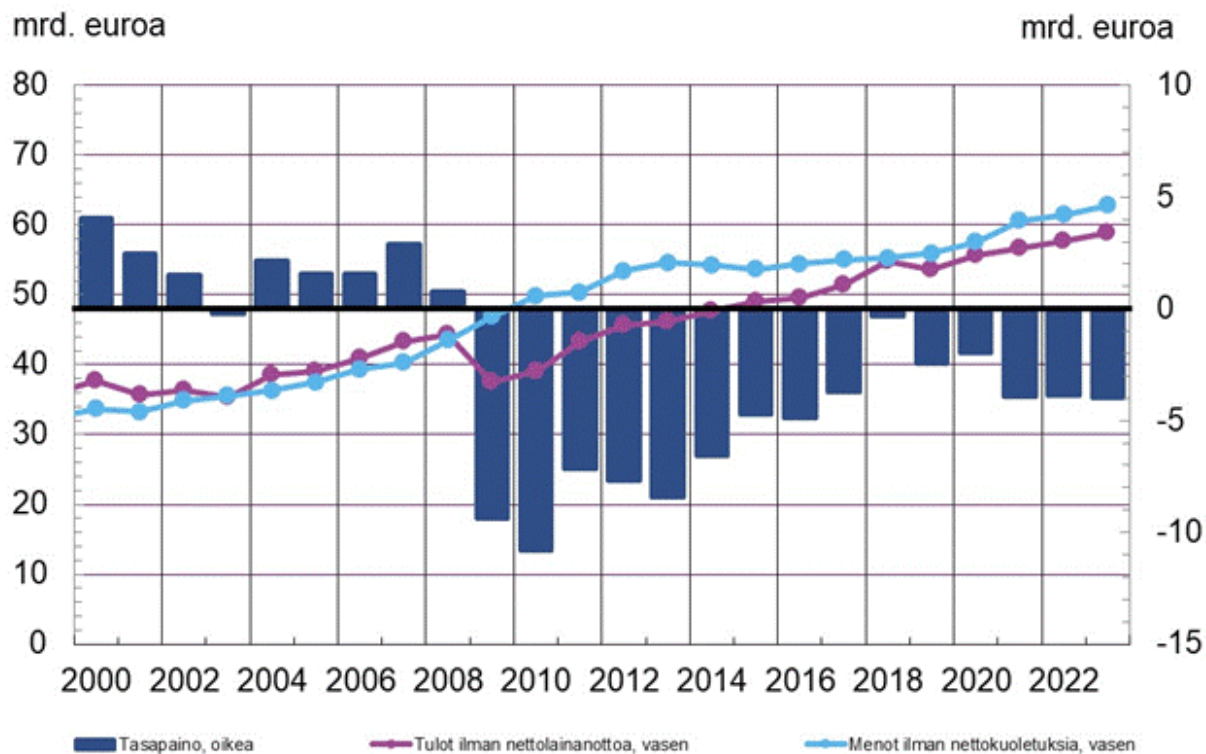

Verotuloja lisäävät toimet	Milj. €
Solidaarisuusveron voimassaolon jatkaminen	109
Asuntolainan korkovähennysoikeuden supistaminen	27 (valtio 15)
Kotitalousvähennyksen supistaminen	92 (valtio 52)
Tupakkaveron korotus	50
Virvoitusjuomaveron korotus	25
Polttoaineveron korotus (voimaan 1.8.2020)	250
Verotuloja vähentävät toimet	
Pieni- ja keskituloisten ansiotuloverokevennys	-200 (valtio -54)
Ansiotuloverotuksen indeksitarkistus	-489 (valtio -275)
Avainhenkilölain muutos	-5 (valtio 13)

Budjettitalouden tasapaino

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Tasapaino:
2019 (LTAE III): -2,4 mrd. e
2020 (TAE): -2,0 mrd. e
2021: -3,9 mrd. e
2022: -3,9 mrd. e
2023: -4,0 mrd. e